

- PROJEKT -

**PROGRAM WSPÓLPRACY
POWIATU STARGARDZKIEGO Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ PODMIOTAMI PROWADZĄCYMI
DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU PUBLICZNEGO NA 2019 R.**

Stargard, 2018 r.

WPROWADZENIE

Organizacje pozarządowe stanowią naturalną podstawę do rozwoju społeczności lokalnej. Współpraca organizacji pozarządowych z samorządem terytorialnym stwarza szansę na realizację wspólnych celów i zaspokajanie naturalnych potrzeb mieszkańców powiatu.

Na samorządzie powiatowym spoczywa obowiązek realizacji zadań o charakterze ponadgminnym, tj. takich, które swoim zasięgiem wykraczają poza teren poszczególnych wspólnot gminnych oraz służą zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców powiatu. Funkcje te Powiat realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, skupiającymi aktywnych i wrażliwych na sprawy społeczne obywateli danego środowiska. Podstawą współdziałania jest uchwalany corocznie „Programu współpracy Powiatu Stargardzkiego z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”.

Program współpracy Powiatu Stargardzkiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2019 r. stanowi dokument określający w perspektywie rocznej cele, zasady, przedmiot i formy współpracy, a także obszary oraz priorytetowe zadania publiczne realizowane w ramach współpracy Powiatu z organizacjami pozarządowymi na rzecz jego mieszkańców.

Program jest wynikiem doświadczeń ze współpracy z organizacjami pozarządowymi z lat poprzednich. Powstał on w oparciu o wiedzę, praktykę, doświadczenie i zaangażowanie realizatorów niniejszego dokumentu.

ROZDZIAŁ 1
POSTANOWIENIA OGÓLNE
§ 1.

Ilekcioć w niniejszym Programie jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.);
- 2) organizacjach – należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe i podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 2 i ust. 3 ustawy;
- 3) Programie - rozumie się przez to „Program współpracy Powiatu Stargardzkiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2019 r.”;
- 4) Powiecie – rozumie się przez to Powiat Stargardzki;
- 5) Radzie Powiatu - rozumie się przez to Radę Powiatu Stargardzkiego;
- 6) Zarządzie Powiatu – rozumie się przez to Zarząd Powiatu Stargardzkiego;
- 7) Radzie Działalności Pożytku Publicznego – rozumie się przez to Powiatową Radę Działalności Pożytku Publicznego w Stargardzie;
- 8) Starostwie - rozumie się przez to Starostwo Powiatowe w Stargardzie;
- 9) Wydziale - rozumie się przez to Wydziały Starostwa Powiatowego w Stargardzie współpracujące z organizacjami;
- 10) jednostce organizacyjnej - rozumie się przez to jednostki organizacyjne powiatu współpracujące z organizacjami;
- 11) dotacji – należy przez to rozumieć dotacje, o których mowa w art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e, art. 151 ust. 1 i art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.);
- 12) konkursie ofert - należy przez to rozumieć otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.);
- 13) małym grantie - należy przez to rozumieć zlecenie organizacji na podstawie oferty realizację zadań publicznych o charakterze lokalnym z pominięciem otwartego konkursu ofert, zgodnie z art. 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.);
- 14) zadaniu publicznym - rozumie się przez to zadania określone w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.);
- 15) Komisji – należy przez to rozumieć Komisję konkursową do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

§ 2.

Program określa:

- 1) cel główny i cele szczegółowe Programu;
- 2) zasady współpracy;

- 3) zakres przedmiotowy Programu oraz priorytetowe zadania publiczne;
- 4) formy współpracy;
- 5) okres i sposób realizacji Programu;
- 6) wysokość środków planowanych na realizację programu;
- 7) sposób oceny realizacji Programu;
- 8) informację o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji społecznych;
- 9) tryb powoływania i zasady działania Komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

ROZDZIAŁ 2
CELE PROGRAMU
§ 3.

1. Celem głównym Programu jest budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Powiatem a organizacjami, które ma służyć diagnozowaniu i zaspakajaniu potrzeb mieszkańców Powiatu oraz zwiększeniu efektywnej realizacji zadań publicznych na rzecz lokalnej społeczności.
2. Cele szczegółowe Programu wynikają z założonego celu głównego i są to:
 - 1) rozwijanie poczucia przynależności organizacji do społeczności lokalnej Powiatu;
 - 2) zwiększenie roli Powiatu w promocji działań organizacji;
 - 3) rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz tworzenie sprzyjających warunków do aktywizacji wspólnoty samorządowej poprzez aktywizację społeczności lokalnych;
 - 4) podnoszenie jakości i efektywności wykonywanych usług publicznych służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Powiatu, poprzez harmonijny współdziałanie organizacji i Powiatu w realizacji tych zadań;
 - 5) otwarcie na innowacyjność i konkurencyjność organizacji poprzez umożliwienie im wystąpienia z ofertą realizacji wskazanych zadań publicznych;
 - 6) wspieranie oraz powierzanie organizacjom zadań publicznych;
 - 7) tworzenie systemowych rozwiązań - ważnych dla funkcjonowania Powiatu i jego mieszkańców.
 - 8) wspieranie inicjatyw instytucji i organizacji non profit wychodzących naprzeciw oczekiwaniom i dążeniom społecznym.

ROZDZIAŁ 3
ZASADY WSPÓŁPRACY
§ 4.

1. Współpraca Powiatu z organizacjami opiera się na poszanowaniu przez obie strony zasad: partnerstwa, pomocniczości, suwerenności, efektywności, uczciwej konkurencji, jawności i równości szans.
2. Zasady wymienione w ust. 1 mają następujące znaczenie:
 - 1) zasada partnerstwa - oznacza, że organizacje, na zasadach i w formie określonej w ustawach, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych,

wypracowywaniu sposobów ich rozwiązywania oraz współdziałają z organami Powiatu przy wykonywaniu zadań publicznych. Obie strony wspólnie określają cele i ponoszą odpowiedzialność za ich realizację;

- 2) zasada pomocniczości (inaczej: subsydiarności, zasada o charakterze ustrojowym) - oznacza, że realizacja możliwie szerokiego zakresu zadań publicznych Powiatu powinna odbywać się poprzez struktury usytuowane jak najbliżej obywateli, natomiast Powiat podejmuje działania na rzecz pobudzania, wspomaganie i uzupełniania działalności sektora pozarządowego. Powiat i organizacje nie powinny ingerować w rozwiązywanie problemów społecznych, jeśli mieszkańcy sami sobie mogą z nimi poradzić;
- 3) zasada suwerenności stron - oznacza, że Powiat i organizacje samodzielnie i w sposób niezależny podejmują działania w zakresie współpracy, zachowują niezależność we wzajemnych relacjach, które powinny cechować szacunek obu stron wobec siebie;
- 4) zasada efektywności - oznacza, że Powiat podejmuje współpracę z organizacjami przy realizacji zadań publicznych, uwzględniając kryterium gospodarności, racjonalności i skuteczności. Obie strony wspólnie dbają o to, żeby poniesione nakłady na realizowane zadania przyniosły jak najlepsze rezultaty;
- 5) zasada uczciwej konkurencji - oznacza, że wszystkie podmioty powinny mieć takie same szanse w dostępie do realizacji zadań publicznych;
- 6) zasada jawności - oznacza, że wszystkie możliwości oraz zasady współpracy Powiatu z organizacjami są powszechnie wiadome, dostępne, jasne i zrozumiałe, a strony udostępniają sobie wzajemnie pełną i prawdziwą informację na temat obszarów swojego działania, które mają wpływ na wspólną realizację zadań;
- 7) zasada równości szans – oznacza dążenie do określenia i uwzględnienia potrzeb grup dyskryminowanych oraz ich umocnienia i bezpośredniego włączenia w procesy podejmowania decyzji i realizacji zadań publicznych.

ROZDZIAŁ 4

ZAKRES PRZEDMIOTOWY PROGRAMU ORAZ PRIORYTETOWE ZADANIA PUBLICZNE

§ 5.

1. Przedmiotem współpracy Powiatu z organizacjami jest wspólne określanie ważnych dla mieszkańców potrzeb oraz tworzenie systemowych rozwiązań istniejących problemów.
2. Powiat współpracuje z organizacjami w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 ustawy, w celu zaspokajania potrzeb mieszkańców powiatu, w szczególności w zakresie zadań publicznych:
 - 1) ochrony i promocji zdrowia: wsparcie działań z zakresu profilaktyki chorób, edukacji i promocji zdrowia;
 - 2) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych: dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej działających na terenie Powiatu oraz wsparcie finansowe do kultury, turystyki i rekreacji organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych;

- 3) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób: prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej;
- 4) udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa: obsługa trzech punktów nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatu;
- 5) promocji i organizacji wolontariatu: promocja walorów powiatu, podtrzymywanie i upowszechnianie lokalnych tradycji;
- 6) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego: organizacja obchodów *Dnia Ziemi* oraz *Dnia Ekologii*;
- 7) nauki, edukacji, oświaty i wychowania: prowadzenie ośrodka rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczego dla dzieci i młodzieży z autyzmem i innymi sprzężeniami. Współorganizacja konkursów przedmiotowych w szkołach ponadpodstawowych;
- 8) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego: integracja społeczna w dziedzinie sportu, kultury i sztuki w zakresie organizacji imprez kulturalnych, festiwali, przeglądów chórów i przeglądu filmowego;
- 9) turystyki i krajoznawstwa: organizacja maratonów, rajdów, wystaw;
- 10) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu: organizacja regat, turniejów, zawodów, mistrzostw, biegów, festynów;
- 11) porządku i bezpieczeństwa publicznego: dofinansowanie zakupu sprzętu dla OSP i zadań z zakresu ratownictwa wodnego;
- 12) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy: refundacja wynagrodzeń osób kierowanych do organizacji w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych lub innych refundacji. Organizacja staży i prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych;
- 13) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy: poszerzanie wiedzy i umiejętności organizacji poprzez prowadzenie doradztwa oraz organizowanie szkoleń i konferencji,
- 14) zawieranie umów użyczenia i dzierżawy nieruchomości na rzecz organizacji pozarządowych.

ROZDZIAŁ 5

FORMY WSPÓŁPRACY

§ 6.

1. Powiat współpracuje z organizacjami w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy, w zakresie zadań własnych Powiatu.
2. Współpraca pomiędzy Powiatem a organizacjami może mieć charakter finansowy i pozafinansowy.

§ 7.

1. Współpraca o charakterze finansowym może odbywać się w następujących formach:
 - 1) powierzania realizacji zadania publicznego poprzez udzielenie dotacji na sfinansowanie jego realizacji;
 - 2) wspierania realizacji zadania publicznego poprzez udzielenie dotacji na dofinansowanie jego realizacji;
 - 3) innych trybów zlecenia realizacji zadań publicznych na podstawie odrębnych przepisów.
2. Zlecenie lub wsparcie realizacji zadań publicznych następuje w trybie otwartego konkursu ofert lub w formie pozakonkursowej tj. małego grantu.
3. Powierzenie realizacji zadań publicznych może nastąpić w innym trybie niż określony w ust. 2 jeżeli dane zadanie można zrealizować efektywniej w inny sposób określony w odrębnych przepisach.

§ 8.

1. Współpraca o charakterze pozafinansowym może odbywać się w następujących formach:
 - 1) wzajemnego informowania się o planowanych inicjatywach integrujących sektor publiczny z sektorem pozarządowym w zakresie zadań publicznych ważnych dla rozwoju Powiatu;
 - 2) doradztwa i udzielania pomocy merytorycznej i organizacyjnej organizacjom w przygotowywaniu i realizacji projektów na rzecz powiatowej społeczności;
 - 3) promowania osiągnięć i działalności organizacji pozarządowych prowadzonych na rzecz mieszkańców oraz informowania o realizowanych przez nich projektach;
 - 4) współpracy z Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz tworzenia zespołów zadaniowych o charakterze doradczym i inicjatywnym;
 - 5) konsultowania z organizacjami, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów:
 - a) aktów prawa miejscowego,
 - b) rocznych lub wieloletnich programów współpracy Powiatu z organizacjami;
 - 6) umieszczania na stronie internetowej powiatu www.powiatstargardzki.eu w zakładce Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Stargardzie ważnych informacji dotyczących działalności organizacji,
 - 7) promocji idei wpłat 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego działających na terenie Powiatu;
 - 8) wzmocnienia instytucjonalnego i merytorycznego organizacji, w szczególności poprzez konsultacje, szkolenia oraz konferencje i udostępnianie pomieszczeń oraz sprzętu audiowizualnego i nagłaśniającego;
 - 9) udzielania przez Starostę Stargardzkiego honorowego patronatu działaniom lub programom prowadzonym przez organizacje;
 - 10) udzielania referencji/rekomendacji organizacjom współpracującym z Powiatem, które np. ubiegają się o środki finansowe ze źródeł zewnętrznych;

- 11) umożliwienia dostępu do przepisów prawa, czasopism oraz literatury dotyczącej działalności organizacji;
- 12) umożliwienia organizacjom nawiązywania kontaktów lokalnych, ogólnokrajowych i międzynarodowych z innymi organizacjami o podobnej działalności;
- 13) kreowania działań wynikających z podpisanych listów intencyjnych;
- 14) prowadzenia wspólnych przedsięwzięć (np. współpracy przy świadczeniu konkretnych usług na rzecz społeczności lokalnej);
- 15) współpracy w ramach wolontariatu.

ROZDZIAŁ 5

OKRES I SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

§ 9.

1. Program realizowany będzie w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.
2. Realizatorami Programu są w szczególności:
 - 1) ze strony Powiatu:
 - a) Rada Powiatu i jej Komisje, w szczególności w zakresie wytyczania polityki społecznej i finansowej Powiatu, ustalenia priorytetowych zadań w sferze współpracy z organizacjami oraz określenia na ten cel wysokości środków publicznych,
 - b) Zarząd Powiatu w szczególności w zakresie realizacji polityki społecznej i finansowej Powiatu, ogłaszania otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, powoływania Komisji konkursowej, udzielenia dotacji,
 - c) Wydziały i jednostki organizacyjne w szczególności, w zakresie bieżącej współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz monitorowania realizacji Programu;
 - 2) organizacje prowadzące na terenie Powiatu i na rzecz jego mieszkańców statutową działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom własnym Powiatu, w szczególności poprzez:
 - a) przystępowanie do otwartych konkursów ofert,
 - b) składanie oferty realizacji zadań publicznych o charakterze lokalnym w ramach małego grantu z pominięciem konkursu ofert,
 - c) realizację zadań publicznych zgodnie z warunkami umów zawartych z Powiatem,
 - d) prawidłowe wykorzystanie i rozliczanie środków finansowych otrzymanych na realizację zadań publicznych,
 - e) inicjowanie działań pozafinansowych w sferze zadań pożytku publicznego,
 - f) inicjowanie nowych zakresów i form współpracy sektora społecznego w realizacji zadań własnych Powiatu,
 - g) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących realizacji Programu;
 - 3) Rada Działalności Pożytku Publicznego w zakresie doradczym i inicjatywnym dot. współpracy Powiatu z organizacjami.

ROZDZIAŁ 6
WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PLANOWANYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU
§ 10.

1. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu zostanie określona w budżecie Powiatu na 2019 r.
2. W trakcie roku budżetowego 2019 dopuszcza się zwiększenie lub zmniejszenie, zaplanowanej na zadania publiczne wysokości środków oraz dokonywanie przesunięć środków pomiędzy obszarami.

ROZDZIAŁ 7
OCENA REALIZACJI PROGRAMU
§ 11.

1. Bieżącym monitorowaniem stopnia realizacji Programu zajmują się Wydziały i jednostki organizacyjne.
2. Monitoring polega na ocenie opisanych zasad i trybów współpracy.
3. Uzyskane w czasie realizacji Programu informacje, uwagi, wnioski i propozycje dotyczące realizowanych projektów będą wykorzystywane do usprawnienia bieżącej współpracy Powiatu z organizacjami.
4. Odzwierciedleniem efektów realizacji Programu będzie sprawozdanie zbiorcze sporządzone na podstawie danych przedłożonych przez komórki organizacyjne Starostwa i jednostki organizacyjne.
5. Zarząd Powiatu, nie później niż do dnia 31 maja 2020 r., przedłoży Radzie Powiatu sprawozdanie z realizacji Programu za 2019 r.
6. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 3, zostanie upublicznione w Biuletynie Informacji Publicznej i stronie internetowej Powiatu www.powiatstargardzki.eu

ROZDZIAŁ 8
SPOSÓB TWORZENIA PROGRAMU I PRZEBIEG KONSULTACJI
§ 12.

1. Prace nad przygotowaniem Programu zostały przeprowadzone przez Wydział Zarządzania Bezpieczeństwem w porozumieniu z wydziałami i jednostkami współpracującymi z organizacjami.
2. Program został przygotowany w oparciu o dotychczasowe doświadczenia ze współpracy samorządu powiatowego z sektorem pozarządowym na podstawie zdiagnozowanych i zweryfikowanych potrzeb lokalnych.
3. Przygotowanie Programu objęło realizację następujących działań:
 - 1) analizę wniosków organizacji do budżetu powiatu na 2019 r. w sprawie realizacji zadań publicznych;

- 2) przygotowanie przez właściwe merytorycznie komórki organizacyjne informacji na temat wysokości planowanych środków finansowych przeznaczonych na współpracę z organizacjami oraz priorytetów w realizacji zadań publicznych.
4. Projekt Programu zostanie poddany konsultacjom społecznym - w okresie od dnia 12 października 2018 r. do dnia 29 października 2018 r. - zgodnie z zasadami określonymi w uchwale nr LII/673/10 Rady Powiatu w Stargardzie Szczecińskim z dnia 27 października 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
5. Projekt Programu został zamieszczony na stronie internetowej Powiatu i w Biuletynie Informacji Publicznej, został przesłany drogą elektroniczną do organizacji oraz był udostępniony w siedzibie Starostwa w Wydziale Zarządzania Bezpieczeństwem.
6. Uwagi, opinie, propozycje i wnioski organizacje mogły zgłaszać na piśmie pocztą tradycyjną lub za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz w siedzibie Starostwa.
7. Uchwalony Program zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Powiatu www.powiatstargardzki.eu

ROZDZIAŁ 9

TRYB POWOŁYWANIA I ZASADY DZIAŁANIA KOMISJI KONKURSOWEJ

§ 13.

1. Komisje powoływane są w celu opiniowania ofert złożonych przez organizacje pozarządowe w ramach ogłoszonych otwartych konkursów ofert.
2. Zarząd Powiatu, na wniosek jednostki organizacyjnej lub Wydziału, powołuje Komisje stosownie do merytoryki ich działania, określając w uchwale ich skład i zasady działania.
3. W skład komisji mogą wchodzić osoby wskazane na podstawie przepisów odrębnych ustaw.
4. Do organizacji kierowane będzie zaproszenie do udziału ich przedstawicieli w pracach Komisji.
5. Zaproszenie, o którym mowa w ust. 3 zamieszczane będzie przez jednostkę organizacyjną lub Wydział na stronie internetowej Powiatu www.powiatstargardzki.eu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
6. Obsługę organizacyjną Komisji zapewnia Wydział lub jednostka organizacyjna ogłaszająca konkurs.
7. Komisja wybiera spośród swoich członków Przewodniczącego Komisji.
8. Do zadań Przewodniczącego Komisji należy w szczególności organizowanie posiedzeń i kierowanie pracą Komisji.
9. Komisja obraduje na posiedzeniach zamkniętych, bez udziału oferentów.
10. Komisja podejmuje rozstrzygnięcia w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów. W przypadkach równej liczby głosów decyduje głos Przewodniczącego Komisji.
11. Uczestnictwo w pracach Komisji jest nieodpłatne, a jej członkom nie przysługuje zwrot kosztów podróży.
12. Z prac Komisji sporządza się protokół.

13. Komisja przedstawia Zarządowi Powiatu wyniki swojej pracy w terminie do 21 dni od dnia upływu terminu składania ofert.
14. Zarząd Powiatu dokonuje ostatecznego wyboru najkorzystniejszych ofert wraz z podjęciem decyzji o wysokości kwoty przyznanej dotacji.
15. Na rozstrzygnięcie, o którym mowa w ust. 13, odwołanie nie przysługuje.
16. Wyniki konkursu ogłaszane są niezwłocznie po wyborze ofert.

ROZDZIAŁ 10
POSTANOWIENIA KOŃCOWE
§ 14.

1. Zasady i zakres współpracy mogą być modyfikowane wraz ze zmieniającymi się przepisami prawa oraz sytuacją finansową Powiatu.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Programem mają zastosowanie w szczególności przepisy: ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.), ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025 z późn. zm.). Zmiana zapisów Programu każdorazowo wymaga formy przyjętej dla jego uchwalenia.